

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.447/2017/3.szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Gaudi-Nagy Tamásügyvéd által képviselt felperesnek -a **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt alperes ellen államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. január 24. napján kelt 1.P.21.853/2016/11. számú ítélete ellen a felperes 12. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100 000 (százezer) Ft másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 314 304 (háromszáztizennégyezer-háromszáznégy) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a (...) Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Élelmiszerlánc Biztonsági és Allategészségügyi Igazgatóság a perben nem álló **(A.) Kft.**-vel mint adóssal szemben végrehajtást rendelt el. A 15.1/00110/168/2008. számú, 2008. december 20. napján kelt határozatával a végrehajtás költségeit 16 619 916 Ft-ban állapította meg, és kötelezte az adóst annak megfizetésére. Egyidejűleg a végrehajtási költség megtérülésének biztosítására a határozatban megjelölt ingóságokra (a végrehajtási eljárás során kiürített, tételesen felsorolt göngyölegre) biztosítási intézkedésként zárlatot rendelt el. Az ingóságok a felperes tulajdonában álló, s egyben az adós cégnyilvántartásba bejegyzett telephelyén, az **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlanon voltak fellelhetők. A 2008. december 16. napjától felszámolás alá került **(A.) Kft.** a fenti határozattal szemben jogorvoslattal élt: végrehajtási kifogást és fellebbezést terjesztett elő, kezdeményezte továbbá a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát. Jogorvoslati kérelmeiben - egyebek között - arra hivatkozott, hogy a zárolt ingóságok nem a vállalkozás, hanem részben a jelen per felperesének, részben pedig - a mindkét gazdasági társaság tulajdonosi köréhez tartozó - tanúnak a tulajdonát képezik. Az ügyben jogerős döntés 2011. január 21. napján született, amikor a Csongrád Megyei Bíróság az 5.Kpk.22.810/2010/2. számú végzésével a közigazgatási határozat ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasította. Határozatának indokolásában megállapította,

nem igazolt, hogy a zárolt göngyölegek a jelen per felperese illetőleg tanú tulajdonát képezik, ezért a biztosítási intézkedést elrendelő végzés nem jogszabálysértő.

A biztosítási intézkedés elrendelésekor mindkét gazdasági társaságnak **(személy neve)** volt az ügyvezetője.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 2008. december 20. és 2009. március 20-a közötti időszakra 750 000 Ft használati díj, 1 528 800 Ft őrzési díj, és közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén további 1 650 000 Ft elmaradt haszon megfizetésére. Az említett összegek után 2008. december 20. napjától a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatigényt is érvényesíteni kívánt. Keresete indokolásaként előadta, hogy az **(A.) Kft.** nem rendelkezett érvényes jogcímmel az **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlan használatára, az erre vonatkozó 2008. február 12. napján kelt szívességi használatot 2008. október 31. napján felmondta. Hangsúlyozta, az elrendelt biztosítási intézkedés következtében ingatlanát nem használhatta, nem hasznosíthatta, ugyanakkor a zárlattal érintett ingóságok őrzéséről gondoskodnia kellett. Kiemelte, az alperest többször felszólította a göngyöleg elszállítására, erre azonban nem került sor. Állította, az ingatlant értékesíteni kívánta, ami az alperes magatartása miatt hiúsult meg.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta azt mind jogalapjában, mind összecszerűségében. Előadta, a zárlat elrendelését követően az ingóságok tulajdonjoga tisztázatlan volt, a jogerős döntés megszületéséig nem volt lehetőség azok elszállítására, a felszámolás elrendelését követően pedig kizárólag az **(A.) Kft.** felszámolóját illette meg a göngyöleg feletti rendelkezési jog. Hangsúlyozta, valamennyi döntéséről a bíróság megállapította, hogy azok nem jogszabálysértők. Kiemelte, hogy az **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlan az **(A.) Kft.** bejegyzett telephelye volt, hivatkozott továbbá a két gazdasági társaság tulajdonosi és ügyvezetői körének az azonosságára.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200 000 Ft perköltséget, valamint az államnak 235 700 Ft eljárási illetéket. Határozatának indokolása szerint a felperesi állásponttal szemben a jogvita elbírálása során nem az 1959-es Ptk., hanem a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2014. évi CXI. tv. (a továbbiakban: Ket.) és annak utaló szabálya alapján a végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (továbbiakban: Vht.) rendelkezéseit kell alkalmazni, amelyek alapján a lefoglalt ingóságok őrzése az **(A.) Kft.** mint adós kötelezettsége volt. Kifejtette, a harmadik személy birtokában lévő ingóságok lefoglalása esetén e harmadik személynek kell nyilatkoznia arról, hogy az ingóságot a továbbiakban nem kívánja őrizni, s ilyen esetben a végrehajtónak kell intézkednie az ingóság megfelelő őrzésének a biztosításáról. Ennek megfelelően tévesnek minősítette azt a felperesi állítást, miszerint a lefoglalt ingóságok őrzése és elszállítása az alperes kötelezettsége lett volna. Hangsúlyozta, a kérdéses időszakban mind a felperes, mind pedig az **(A.) Kft.** állította, hogy az ingóságok a felperes tulajdonát képezik, és állításaikat a jogorvoslati eljárás során bizonyítani próbálták, a felperes az ingóságokat sajátjának tekintette, azokat ekként őrizte. Kiemelte, csupán az ingóságok megterhelése, és elidegenítése volt tilos, annak azonban nem volt akadálya, hogy a felperes azt más helyre elszállítsa. Megjegyezte, a felperes első alkalommal 2009. március 16. napján szólította fel az alperest az ingóságok elszállítására, így ha megállapítható is lenne az alperes terhére a jogellenes mulasztás, az a felperes állított kárával nem hozható összefüggésbe, hiszen kárigényét 2009. március 20. napjával bezárólag kívánja érvényesíteni. Kifejtette, az elmaradt haszon iránti követelés körében előadottak sem támasztanak alá megalapozott kárigényt. Utalt

továbbá arra, hogy a Vht. 31. §-a értelmében a végrehajtás során felmerült valamennyi költség, így a harmadik személy által felmerült őrzési költség is az adóst terheli.

A felperes kiegészített fellebbezésében az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte. Érvelése szerint tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a jogvita elbírálása során kizárólag a Vht. rendelkezései az irányadók, az alkalmazott jogszabályokból pedig téves következtetésre jutott. Hangsúlyozta, képviselője számtalan megkeresést, felszólítást közölt az alperessel az ingóságok elszállíttatása érdekében, ezért a Vht. 108. §-a alapján az alperesnek kellett volna gondoskodnia azok őrzéséről. Kiemelte, ő maga a végrehajtási eljárásnak nem alanya, ezért az 1959-es Ptk. felelős őrzésre vonatkozó szabályai szerint tarthat igényt az ingóságok őrzésével felmerült költségei és díja megtérítésére, és ugyancsak az 1959-es Ptk. szabályai szerint illeti meg használati díj, tekintettel arra, hogy ingatlanát az ott elhelyezett göngyölegek miatt nem tudta sem használni, se hasznosítani. Véleménye szerint a Vht. rendelkezései az alperes és az (A.) Kft. közötti jogviszony tekintetében irányadók.

Fenntartotta azt az álláspontját, miszerint az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének jogszabályi feltételei fennállnak, ennek kapcsán visszautalt az elsőfokú eljárásban általa előadottakra. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az elmaradt haszon iránti követelésének megalapozatlanságát nem indokolta. Kiemelte, a felperes és az adós két önálló jogalanyisággal rendelkező gazdasági társaság, a jogvita elbírálása szempontjából a tulajdonosi kör közötti átfedésnek nincs jelentősége.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével is egyetért az ítéletábrla, de az elsőfokú bíróság által kifejtettektől részben eltérő, az alábbiakban részletezett indokok alapján.

Téves az a fellebbezési érvelés, hogy az őrzési díj iránti igény elbírálása során a Vht. rendelkezései figyelmen kívül maradnak. Az alperes jogelődje nem vitásan közigazgatási hatósági jogkörben hozott határozatával kötelezte az adóst a végrehajtás költségeinek a megfizetésére, és rendelt el biztosítási intézkedésként zárlatot a Ket. - akkor hatályos - 151. § (1) és (2) bekezdése alapján az adós tulajdonában álló ingóságra. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Ket. 151. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 137. §-a a biztosítási intézkedés végrehajtására a Vht. szabályait rendeli alkalmazni. Eszerint a végrehajtó az ingóság zárlatát elrendelő végzést a helyszínen átadja az adósnak, és egyúttal lefoglalja az ingóságot (Vht. 194. § (1) bekezdés). A Vht. 194. § (2) bekezdése lehetőséget teremt arra, hogy a zárlatot a végrehajtó zár alá vétellel foganatosítsa, amely esetben az ilyen módon lefoglalt ingóság lezárt, lepecsételt tárolóban vagy helyiségben kerül elhelyezésre, amelynek felnyitása, illetőleg a pecsét megsértése vagy eltávolítása bűncselekmény (Vht. 105. §.) A zár alá vétel tehát a foglaláshoz képest szigorúbb következménnyel járó végrehajtási cselekmény, amelynek alkalmazására akkor kerülhet sor, ha valószínű, hogy az adós a lefoglalt ingóságot nem fogja megőrizni, annak elrendelése a végrehajtó mérlegelési jogkörébe utalt kérdés. Az elsőfokú eljárásban a peres felek egyaránt használták a zárlat és a zár alá vétel - a fentiekben kifejtettek szerint - eltérő tartalommal bíró jogintézményekre vonatkozó kifejezéseket, a peradatok alapján azonban az állapítható meg, hogy zár alá vétel nem történt, hanem a zárlat alapján az ingóságok lefoglalására került sor.

Zárlat esetén a Vht. 104. § (1) bekezdése értelmében a lefoglalt ingóságot - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - az adós őrizetében kell hagyni. A (2) bekezdés szerint az adós a lefoglalt ingóságot - az elhasználható dolog kivételével - használhatja, de csak rendeltetésének megfelelően, és az állag sérelme nélkül, a (3) bekezdés értelmében ugyanakkor rendelkezési jogát nem gyakorolhatja, a lefoglalt ingóságon elidegenítési és terhelési tilalom áll fenn. A felperes beadványaiban többször tulajdonosnak nevezte az alperest, azonban a jogszabály fenti rendelkezéseiből kitűnően a zárlat elrendelésével az alperes nem szerezte meg a lefoglalt ingóságok tulajdonjogát, sem pedig a tulajdonjog egyes részjogosítványait, következésképpen a lefoglalt ingóságokról nem rendelkezhetett, nem vehette birtokba és nem is szállíthatta el azokat. Nem terhelték továbbá a tulajdonos kötelezettségei sem, így nem az ő feladata volt az ingóságok őrzése, tárolása sem. A lefoglalt ingóságok továbbra is az (A.) Kft. tulajdonában és birtokában maradtak, a zárlat elrendelésével csupán annyi változás következett be, hogy az elidegenítési és terhelési tilalomra tekintettel tulajdonjoga korlátozottá vált. Mindebből következően a zárlat elrendelését követően az (A.) Kft-t mint tulajdonost és adóst terhelte a lefoglalt dolgok megőrzésének a kötelezettsége, és az ezzel összefüggésben esetlegesen felmerülő költségek viselése. A zár alá vétel ettől annyiban különbözik, hogy az adós gyakorlatilag nemcsak a rendelkezési jogát, hanem az egyéb tulajdonosi jogait sem gyakorolhatja. Sem az „egyszerű foglalással”, sem a zár alá vétellel foganatosított zárlat esetén nincs azonban olyan jogszabályi rendelkezés, amely szerint a lefoglalt ingóságok őrzésével, tárolásával kapcsolatos költségeket a végrehajtást kérőnek vagy a végrehajtnak kellene viselnie, vagy akár csak megelőlegeznie.

A rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen nem állapítható meg, hogy az ingóságokat ténylegesen a felperes tartotta birtokban vagy az (A.) Kft., ha a felperes, volt-e erre valamilyen jogcíme az (A.) Kft-vel kötött megállapodás alapján, ha nem, jogalap nélküli birtokos vagy felelős őrző. Mindennek azonban nincs jelentősége, mert a felperes esetleges felelős őrzői pozíciója sem teszi megalapozottá az alperessel szembeni igényét. A felelős őrizet jogviszonyának alanyai ugyanis a felelős őrző, vagyis akihez a dolog került, továbbá a dolog birtokbavételére jogosult személy. A felelős őrző az 1959-es Ptk. 196. §-a értelmében ez utóbbi személytől, azaz attól követelheti az őrzéssel felmerült költségei megtérítését, akinek érdekében a dolgot magánál tartja. Ez pedig a fent kifejtettek alapján nem az alperes, hanem az adós, azaz az (A.) Kft.

Minderre tekintettel nincs jelentősége annak, hogy a felperes többször is felhívta az alperest az ingóságok elszállítására, hiszen a kifejtettek szerint arra az (A.) Kft. képviselőjét, a zárlatot elrendelő határozat meghozatalakor már felszámolás alá került gazdasági társaság felszámolóját kellett volna felhívnia.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy alaptalan a felperes használati díj iránti igénye is. Az ingatlan használatáért fizetendő díjazás jogalapja a használat jogcímét biztosító jogszabályi rendelkezés, vagy megállapodás, továbbá a jogalap nélküli birtoklás lehet. Jelen ügyben az alperes viszonylatában ezek egyike sem állapítható meg, az alperes nem használta a felperes ingatlanát.

Az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítéséért való felelősség a perben alkalmazandó 1959-es Ptk. 339. §-ában írt általános, és a 349. §-ában írt speciális feltételek együttes fennállása esetén állapítható meg. Ennek megfelelően az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei a jogellenes magatartás, a kár, a kettő közötti okozati összefüggés, a felróhatóság, továbbá, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget a károsult igénybe vette. E feltételek konjunktívak, bármelyik hiánya kizárja a kártérítési felelősség megállapíthatóságát. A felperes az alperes károkozó magatartását arra alapította, hogy felhívás ellenére nem szállította el a lefoglalt ingóságokat a tulajdonát képező

ingatlanról. A passzív magatartás, azaz a „nem tevés” jogellenességét valamely cselekvési kötelezettség nem teljesítése alapozhatja meg. Az előzőekben írtak szerint azonban az alperest mulasztás nem terheli, nem volt - sem jogszabályi rendelkezés, sem szerződés alapján - köteles a lefoglalt ingóságokat elszállítani a felperes ingatlanáról.

A felperes másodfokú tárgyaláson tett előadásával kapcsolatban rámutat az ítélet tábla, nem vitatható, hogy a jelen per felperese és az (A.) Kft. elkülönült jogalanyisággal rendelkező gazdasági társaságok. Lényeges azonban, hogy az 1959-es Ptk. 4. § (1) bekezdése szerint a polgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni, a felperes magatartása viszont nem felel meg ennek a követelménynek. A jogi személy képviselője útján jár el, a képviselő által tett nyilatkozatot a jogi személy nyilatkozatának kell tekinteni. Ebből a szempontból tehát jelentősége van annak, hogy az érintett időszakban a felperes és az adós gazdasági társaság képviselőjét ugyanaz a személy látta el. A közigazgatási eljárásban az adós képviselőjében eljáró ügyvezető mindvégig arra hivatkozott, hogy a zárt ingóságok egy részének a felperes a tulajdonosa, ugyanakkor a felperes képviselőjében eljárva felszólította az alperest az ingóságok elszállítására. A lefoglalt ingóságok vitás tulajdonjogi helyzetére figyelemmel azok értékesítésére és elszállítására csak a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti eljárás jogerős befejezését követően kerülhetett sor, amely nem vitásan elhúzódott, ez azonban az előzőekben írtak szerint a felperes és az adós magatartásának tudható be, az 1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdésében írtak szerint azonban a felperes a saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét - annak indokolásbeli korrekciójával - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képviselőjével felmerült - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (3) és (5) bekezdése alapján kis kerekítéssel 100 000 Ft-ban megállapított - másodfokú perköltségének, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a személyes illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett másodfokú eljárási illetéknek a megfizetésére.

S z e g e d , 2017. október 25.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró